

Granskning av försörjningsstöd

Rapport

Huddinge kommun

KPMG AB

2022-02-07

Antal sidor 17

Huddinge kommun
Granskning av försörjningsstöd

2022-02-07

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	4
2.4	Lagar som styr försörjningsstöd	4
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Mål och organisation	6
3.2	Jämförelser	12
4	Slutsats och rekommendationer	18

1 Sammanfattning

Vi har av Huddinge kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens insatser för att förebygga och minska behov av försörjningsstöd. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

Det övergripande syftet med granskningen har varit att granska om gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden bedriver ett tydligt och förankrat arbete för att minska människors beroende av försörjningsstöd och därmed minska kommunens kostnader på området.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnden till stor del bedriver ett tydligt och förankrat arbete för att minska människors beroende av försörjningsstöd, men vi ser också att det finns områden som nämnden behöver utveckla för att öka sin effektivitet och ändamålsenlighet.

Vi har funnit att det inte finns en tydlig struktur för att säkerställa att styrande dokument såsom vägledande riktlinjer är reviderade och uppdaterade till gällande lag. Vi anser att det är av vikt att det finns rutiner för att säkerställa att styrande dokument uppdateras och revideras regelbundet och rekommenderar nämnden att tillse att en sådan rekommendation finns på plats.

Vi har funnit att det saknas en tydlig samverkansstruktur på kommunkoncernsnivå. Vi är medvetna om att nämnden inte äger denna fråga själva men vi anser att nämnden bör kunna verka för att en tydligare övergripande styrning i riktning mot egenförsörjning genomsyrar all kommunal verksamhet

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi nämnden att ta initiativ till att:

- Säkerställa att det finns rutiner för att styrande dokument revideras och uppdateras regelbundet.
- Verka för att utforma en struktur för politisk och verksamhetsmässig samverkan på kommunkoncernnivå som bygger på en gemensam målbild om medborgare i egenförsörjning.

2 Inledning/bakgrund

Vi har av Huddinge kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens insatser för att förebygga behov av försörjningsstöd. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

De övergripande målen och grundläggande värderingarna för socialtjänstens samtliga verksamheter står i 1 kap. 1 § socialtjänstlagen, SoL. I denna inledande paragraf sägs att samhällets socialtjänst ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet på demokratins och solidaritetens grund. Vidare ska socialtjänsten inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser, under hänsynstagande till människors ansvar för sin och andras sociala situation. Verksamheten ska bygga på respekt för människors rätt till självbestämmande och integritet.

En viktig princip i SoL är att människor i första hand har ett eget ansvar för sitt liv. I lagens förarbeten framhålls särskilt att socialtjänsten inte får frånta enskilda deras ansvar i detta avseende. Socialtjänstens uppgift är att förstärka och komplettera människors egna resurser. Biståndet från socialtjänsten ska stärka den enskildes resurser att leva ett självständigt liv. Insatserna ska alltid utgå från den enskildes behov och livssituation och utformas så att den enskilde så snart som möjligt kan klara sin egen försörjning. Det är dock viktigt att understryka att kravet på att någon själv ska ta ansvar för sitt liv inte får drivas hur långt som helst, eftersom möjligheterna kan vara begränsade och behoven hos den enskilde ofta är komplexa.

Revisorerna har i sin riskanalys sett att kommunens kostnader för försörjningsstöd ökat. Revisorerna bedömer därmed att arbetet för att förebygga för ekonomiskt bistånd bland människor som inte är tillräckligt etablerade på arbetsmarknaden behöver granskas.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Det övergripande syftet med granskningen är att granska om gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden bedriver ett tydligt och förankrat arbete för att minska människors beroende av försörjningsstöd och därmed minska kommunens kostnader på området.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Finns ändamålsenliga riktlinjer och rutiner som stöd för handläggning av ekonomiskt bistånd?
- Har gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden antagit tydliga mål, uppdrag och direktiv avseende förebyggande arbete för att förhindra beroende av försörjningsstöd?
- Vilka uppföljningar görs avseende försörjningsstöd? ekonomiska och verksamhetsmässiga?
- Finns en aktuell analys av orsaker till kommunens nivåer av försörjningsstöd?

- Finns en samsyn mellan nämnd och förvaltning avseende orsaker till kostnaderna för försörjningsstödet?
- Vilka insatser för att motverka behov av försörjningsstöd?
- Följer i nämnden upp resultatet av insatserna för att förebygga försörjningsstöd?
- Samarbetar nämnden med andra nämnder och andra myndigheter i frågan? I så fall, på vilket sätt?

Granskningen omfattar nämndens hantering av försörjningsstöd under 2021.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen 6 kap. 6 §
- Socialtjänstlagen
- Socialtjänstförordningen
- Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom intervjuer med förvaltningschef, verksamhetschef arbete och försörjning, utvecklingsledare, enhetschef inom försörjningsstöd och arbetsmarknadsenhet samt dokumentstudier av:

- Verksamhetsplan 2021
- Riktlinjer
- Delegationsordning
- Insatskatalog AME 2021
- Kvalitetsberättelse

Rapporten är faktakontrollerad av förvaltningschef och verksamhetschef för arbete och försörjning.

2.4 Lagar som styr försörjningsstöd

Socialtjänstlagen

I socialtjänstlagens 4 kapitel regleras rätten till bistånd. Av första paragrafen framgår att den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. (4 kp. 1 § SoL)

Den som inte kan försörja sig men som kan arbeta har rätt till försörjningsstöd enligt första stycket om han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande.

2022-02-07

Om det finns godtagbara skäl har den enskilde rätt till försörjningsstöd även om han eller hon inte står till arbetsmarknadens förfogande. Vid utredning av rätten till bistånd ingår alla hushållets inkomster förutom hemmavarande barns inkomster från eget arbete. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Vid en lagändring från 2013 infördes en regel för att stimulera möjligheten att ta ett arbete och att komma ut i egen försörjning. Den som har fått försörjningsstöd under sex månader i följd ska 25 procent av inkomsterna av anställning inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd. Denna särskilda beräkningsregel gäller under två år. Därefter måste kravet på att försörjningsstöd ska ha lämnats under sex månader i följd uppfyllas på nytt för att den särskilda beräkningsregeln ska gälla igen.

Socialtjänstförordningen

Riksnormen för beräkning av skäliga kostnader enligt 4 kap. 3 § första stycket 1 socialtjänstlagen (2001:453) grundar sig på Konsumentverkets senaste pris- och konsumtionsundersökningar och delas upp på olika hushållstyper och åldersintervaller.

Riksnormen för ett hushåll under 2020 utgör summan av de personliga kostnaderna för samtliga medlemmar i hushållet och de gemensamma hushållskostnaderna beräknade enligt följande tabeller.

Personliga kostnader i kronor per hemmavarande barn och skolungdom:

ej lunch 5 dagar/vecka

under 1 år	1-2 år	3 år	4-6 år
2 040	2 230	1 980	2 160

med lunch

under 1 år	1-2 år	3 år	4-6 år	7-10 år	11-14 år	15-18 år	19-20 år
2 170	2 430	2 160	2 430	3 050	3 510	3 950	3 980

Personliga kostnader i kronor - vuxna

Ensamstående	Sambor
3 150	5 680

Gemensamma hushållskostnader i kronor - medlemmar i hushållet

1 pers.	2 pers.	3 pers.	4 pers.	5 pers.	6 pers.	7 pers.
1 010	1 120	1 410	1 600	1 850	2 090	2 260

För hushåll med fler än 7 personer beräknas kostnaden för varje tillkommande hushållsmedlem som skillnaden mellan hushåll med 6 respektive 7 personer.

För en vuxen person som inte är att anse som sambo, men som ingår i hushållsgemenskap med flera personer, beräknas normen såsom personliga kostnader

för ensamstående plus kvoten av de gemensamma kostnaderna för hushållet och antalet medlemmar i hushållet.

3 Resultat av granskningen

3.1 Mål och organisation

Organisation

Ansvarig nämnd är gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden och handläggning av försörjningsstöd sker inom gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen. Nämndens nuvarande ansvarsområde gäller sedan 2019 efter att en förändring av nämndorganisationen genomförts och ansvaret för ekonomiskt bistånd överförts från socialnämnden.

Handläggningen efter ansökan om försörjningsstöd sker inom försörjningsstödsenheten. Enheten omfattar ca 62 medarbetare och det är två enhetschefer med delat ledarskap som leder enheten.

Inom arbetsmarknadsenheten slussas den som ansöker om försörjningsstöd till lämplig insats för att komma närmare egenförsörjning. Arbetsmarknadsenheten omfattar 23 medarbetare. Därutöver finns sju medarbetare som huvudsakligen arbetar inom de finansiella samordningsförbunden (FINSAM, MIA och Lyra). Enheten leds av två enhetschefer med delat ledarskap. Både försörjningsstödsenheten och arbetsmarknadsenheten ingår i en gemensam avdelning med en gemensam verksamhetschef.

Mål

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden har antagit följande mål utifrån kommunfullmäktiges beslutade målområden, som kan anses ha bäring på granskningsområdet.

Ekonomisk hållbarhet - God ekonomi och effektiv verksamhet

Nämndens mål: Skattemedel används effektivt

Nämndens indikation: *Utbetalt ekonomiskt bistånd (enl SoS inkl flyktinghushåll), ranking jämförbara kommuner.*

Etappmål 2021: Bland de tre lägsta jämförbara kommunerna.

Målvärde 2030: Lägst av jämförbara kommuner

Social hållbarhet - En kommun där människor trivs och växer - Arbete och företagsamhet lägger grunden för en framgångsrik kommun

Nämndens mål: Huddingebor är i egen försörjning

Nämndens indikation: *Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, ranking jämförbara kommuner*

Etappmål 2021: Topp två bland jämförbara kommuner

Målvärde 2030: Topp ett bland jämförbara kommuner

Nämndens indikator: *Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbete eller studera, (%)*

Etappmål 2021: 50 %

Målvärde 2030: 60%

Nämndens indikator: *Invånare med långvarigt ekonomiskt bistånd, (%)*

Etappvärde 2021: <0,69

Målvärde 2030: Topp tre i länet

Nämnden har också utformat två särskilda uppdrag till förvaltningen:

- Utveckla arbetssätt, inkluderat hembesök, för att kommuninvånare som ansöker om försörjningsstöd ska vara väl införstådda med de krav och förväntningar som är förenade med rätten till bistånd.
- Med stöd av digitaliserade processer utveckla ändamålsenliga kontroller med syfte att säkerställa en rättssäker handläggning där rätt bistånd betalas till rätt person.

3.1.1 Riktlinjer

Nämnden har fastställt riktlinjer för handläggning men dessa har inte reviderats sedan 2012. I intervjuer beskrivs att riktlinjerna har upphört att fungera som styrande och vägledande under de senaste åren på grund av att de är så inaktuella. Istället beskrivs handläggningen ha vägletts av Socialstyrelsens handböcker samt aktuella prejudicerande domar etc.

Att riktlinjerna för handläggning inte har reviderats på tio år har uppmärksammats av gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden som i oktober 2021 beslutar att lämna en hemställan till kommunstyrelsen om att hemställa till kommunfullmäktige om att upphäva riktlinjen. Nämnden föreslår i samma ärende att gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden ges mandat att fatta beslut om nya riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd. I intervjuerna framkommer att arbetet med att se över och uppdatera riktlinjerna har påbörjats och bedöms bli klara under 2022.

Nämndens delegationsordning har senast reviderats i juni 2021. I delegationsordningen framgår vilka beslut som har delegerats till tjänstemän att besluta om och till vilken befattningskategori som delegerats.

3.1.2 Coronapandemins påverkan på verksamheten under 2020-2021

Av intervjuerna och verksamhetsberättelse för 2020 framkommer att det inte har skett någon påvisbar ökning av antalet hushåll som ansöker om ekonomiskt bistånd eller en förändring i typen av hushåll som är i behov av bistånd under pandemin.

Verksamhetens bedömning är att krisens effekter kommer i första hand att märkas genom en avmattning av antalet avslutade ärenden, då de kommunala arbetsmarknadsåtgärderna inte fungerar som tidigare utifrån förändrade förutsättningar på arbetsmarknaden. De åtgärder som vidtas nationellt avseende a-kassa och arbetsmarknadsåtgärder förväntas också att ha en förbyggande effekt på behovet av ekonomiskt bistånd.

Pandemiutbrottet innebar en dock omställning av arbetet inom arbetsmarknadsenheten. Under 2020 ville inte praktikplatserna ta emot nya människor på arbetsplatserna vilket innebar svårigheter att få ut deltagare i arbetspraktik. Under 2021 har det inte påverkat så mycket.

3.1.3 Ny organisation och utveckling av verksamheten under 2020-2021

Under 2020 omorganiserades arbetet med de kommunala arbetsmarknadsinsatserna och verksamheten flyttades till nya lokaler. Det hade föregåtts av ett arbete med att förtydliga arbetsprocesserna - rätten till ekonomiskt bistånd och - stöd till självförsörjning för att fokusera på att lotsa personer med försörjningsstöd till insatser i riktning mot egenförsörjning. Arbetet bedöms även underlätta introduktionen av nya medarbetare. Kopplingen mellan försörjningsstöd och arbetsmarknadsinsatserna har därmed stärkts. Från och med januari 2021 har verksamheten varit full drift. I intervjuer och i dokument beskrivs den nya organisationen och arbetssätten öka förutsättningar för att ge effektiva insatser. Det går att se indikationer på att arbetet ger resultat. I intervjuerna beskrivs att andelen till arbete och egenförsörjning har ökat under hösten 2021.

3.1.4 Insatser för att förhindra behov av försörjningsstöd

Arbetsmarknadsenheten (AME) ansvarar för att tillhandahålla kommunala arbetsmarknadsåtgärder inom Huddinge kommun där målet med insatserna är att stötta deltagare att nå egen försörjning eller komma närmare arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadsenheten har i sitt uppdrag att matcha mot olika anställningsformer, praktik, kompetenspåfyllnad av validering och korta yrkesutbildningar. Det kan till exempel vara matchning mot en särskild arbetsgivare, arbetspraktikplaceringar, språkpraktik, validerad praktik (via Talangakademin) eller korta yrkesutbildningar och certifierade kurser.

Insatserna delas in i arbetsträning, arbetsförberedande insatser och kompetenspåfyllnad samt utredande insatser av arbetsförmåga: Nedan presenteras arbetsmarknadsinsatserna översiktligt.

- Arbetsträning
- Utredande insatser
- Insatser med aktiviteter
- Arbetsträningssuppdrag för Arbetsförmedlingen

- Förstärkt arbetsträningssupdrag för Arbetsförmedlingen

Utöver arbetsmarknadsinsatser och vuxenutbildning erbjuder kommunen en rad andra insatser för att förebygga behov av ekonomiskt bistånd. Exempel på sådana insatser är: Budget och skuldrådgivning, hushållsekonomisk rådgivning, vräkningsförebyggande insatser samt ekonomiskt bistånd och rådgivning till nyanlända med etableringsersättning.

Arbetsförmågebedömning

Enheten har sedan lång tid arbetat upp en kompetens inom arbetsförmågebedömningar då erfarenheten har visat att en stor andel av personer som ansöker om ekonomiskt bistånd inte kan nå arbete eller studier på grund av att sänkt arbetsförmåga av olika skäl. Därför har kommunen byggt upp en kunskap och kompetens bland medarbetare om hur utredningar genomförs avseende arbetsförmågebedömningar. Utredningarna som lämnas till FK efter att en bedömning gjorts att den enskilde inte har full arbetsförmåga godkänns ofta. I intervjuerna framhålls att det kan vara så att Huddinge har ungefär dubbelt så många invånare med sjukersättning än jämförbara kommuner. Kommunen menar att detta är ett sätt för den enskilde att komma rätt i välfärden, att få rätt insats och rätt ersättning.

3.1.5 Analys och uppföljning av försörjningsstödet

I intervjuer och i dokument beskrivs att verksamheten använder sig av ett kvalitetsarbete utifrån ett processororienterat synsätt där processer inom nämndens verksamhetsområde kartläggs, dokumenteras och förbättras. Systematiska uppföljningar av resultat och jämförelser med andra kommuner beskrivs utgöra grund för analysarbetet som är avgörande i ett kontinuerligt förbättringsarbete. Det systematiska kvalitetsarbetet planeras, följs upp och förbättrats i ett särskilt verksamhetssystem på samtliga organisatoriska nivåer inom nämndens verksamhetsområde.

Försörjningsstödsenheten registrerar den enskildes försörjningshinder som sedan följs upp. Därutöver rapporterar arbetsmarknadsenheten inom förvaltningen uppföljning av volymer inom verksamheten (inflöde, avslutade ärenden), tider i insats, resultat av insats mm. Underlagen används för att analysera och anpassa verksamheten.

Uppföljning av utfall och måluppfyllelse till nämnden sker i delår och i verksamhetsberättelsen i samband med årsbokslut. Nämnden har gett särskilda uppdrag till verksamheten som kallas politisk beställning. Dessa uppdrag har inte återrapporterats till nämnden då nämnden inte begärt någon återrapportering av dessa.

Det uppges finnas en samsyn mellan nämnden och förvaltningen avseende verksamheten och uppföljningen av verksamheten.

Intern kontroll

I internkontrollplanen för 2021 framkommer att det finns två kontrollpunkter inom området utbetalning av ekonomiskt bistånd:

- Risk för felaktigheter vid släppet av ekonomiskt bistånd.
- Säkerställa rutin och organisation för kvalitetssäkra släppet av ekonomiskt bistånd.

2022-02-07

Rapportering av resultatet av internkontrollen för 2021 har avlämnats i verksamhetsberättelsen för 2021. I rapporteringen framkommer att processen för inför släppet har analyserats. De risker som identifierats har avhjälpats och processen har automatiserats

För 2022 beskrivs att målstyrningen, internkontrollen och kvalitetsberättelsen ha utvecklats och kommer att vara mer sammanhållet och sammanhängande och följa en "röd tråd". Något som beskrivs kunna innebära att uppföljningen till nämnden förbättras.

Ekonomisk uppföljning

I intervjuerna beskrivs att nämndens budget i samband med att nämnden ombildades inte helt motsvarat de kostnader som finns inom verksamheten. Detta har lett till att nämndens resultat varit negativt de senaste två åren. För att gå till botten med orsaken har extern konsult tagits in. I genomlysningen har framkommit att den främsta orsaken till underskotten beror på minskade intäkter från migrationsverket i samband med minskat mottagande av nyanlända. För 2021 räknar nämnden med att budget är i balans.

3.1.6 Samarbete med förvaltningen och andra nämnder

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden betonar att det finns ett gott samarbete och ett starkt förtroende till förvaltningen och att det varit särskilt viktigt då det är en relativt ny nämnd- och förvaltningskonstruktion.

I intervjuerna beskrivs särskilt ett samarbete mellan nämnden och arbetsförmedlingen kallat Arbetsmarknadsforum. Det s.k. Arbetsmarknadsforumet har uppkommit till följd av att nämnden är utsedd av fullmäktige att vara kommunens arbetslöshetsnämnd (i stället för att det ligger på kommunstyrelsen) och inkluderar en representant från KS.

I forumet ingår företrädare från nämnden och från förvaltningsföreträdare samt näringslivschef från kommunstyrelseförvaltningens Näringslivsenhet och chefen för arbetsförmedlingens lokalkontor i Huddinge. Arbetet i forumet leds av nämndens ordförande. Vid möten går representanterna igenom den lokala aktuella arbetsmarknadssituationen samt arbetslöshetstrender, näringslivsstatus och så vidare. Varje organisation beskriver sitt nuläge.

Utifrån lägesbilden görs särskilda prioriteringar. Det kan till exempel innebära särskilda aktiviteter eller satsningar, förslag att starta specifika spår inom gymnasiala vuxenutbildningen eller om arbetsförmedlingens näringslivsrådgivare ska gå ut med riktad information till sina kontakter etc. Samarbetsforumet är kopplat till en tjänstemannastruktur och en lokal överenskommelse mellan kommunen och arbetsförmedlingen.

De operativa arbetsgrupperna har resulterat i ett samarbete med det lokala näringslivet via kontakter/aktiviteter på Näringslivsenheten, vilket bland annat lett till att arbetsmarknadsenheten får tillgång till fler praktikplatser o.d.

2022-02-07

Kommentarer och bedömningar

Av vår granskning framkommer att nämnden har antagit mål för arbetet med försörjningsstödet. I intervjuer och i underlag framkommer att det pågår ett arbete för att ytterligare tydliggöra mål, styrning, internkontroll och uppföljning inom verksamhetsområdet inför 2022, vilket vi ser positivt på.

De riktlinjer som finns antagna har inte uppdaterats på tio år och fungerar inte längre som styrande dokument för nämnden. Detta bekräftas av både intervjuer och av vår dokumentstudie. Enligt vår bedömning är det mycket otillräcklig då det kan både innebära rättsosäker biståndsbedömning och brister i styrning. Vi är medvetna om att den nuvarande nämnden inte har ansvar för den långa tiden av ej reviderade riktlinjer men vi anser att det borde ha uppmärksammats att riktlinjerna inte uppdaterats på så lång tid i samband med den nya nämndsorganisationen 2019.

Under senare delen av 2021 har nämnden uppmärksammat de ej uppdaterade riktlinjerna och tagit initiativ till att revidera riktlinjerna. Denna process pågår nu vilket vi ser positivt på, men ännu finns inte uppdaterade riktlinjer antagna.

Delegationsordningen är uppdaterad utifrån den nya nämndsorganisationen. Vi anser att det är av vikt att det finns rutiner för att säkerställa att styrande dokument uppdateras och revideras regelbundet och rekommenderar nämnden att tillse att en sådan rekommendation finns på plats.

Verksamhetsuppföljningen av försörjningsstödet är kopplat till det systematiska kvalitetsarbetet vilket vi bedömer som en klok strategi. I internkontrollplanen finns två kontrollpunkter inom området utbetalning av ekonomiskt bistånd och i arbetet. Vi har fått information om att styrning och uppföljning av verksamheten utvecklas ytterligare inför 2022. Enligt vår bedömning arbetar nämnden på ett strategiskt sätt med dessa frågor.

Arbetet för att förhindra och förebygga behov av ekonomiskt bistånd har omarbetats under de senaste åren och arbetet börjar finna sina former. Coronapandemin har inneburit att nämnden behövt ställa om för att anpassa till den rådande situationen. Det finns en "insatskatalog" för insatser som kan erbjudas och en strategi att göra arbetsförmågebedömningar som har visat sig fungera väl och vara till stöd för den enskilde. Enligt vår bedömning pågår ett strategiskt arbete med att säkerställa arbetsmarknadsinsatser m.m. för att personer med behov av försörjningsstöd ska kunna nå egenförsörjning.

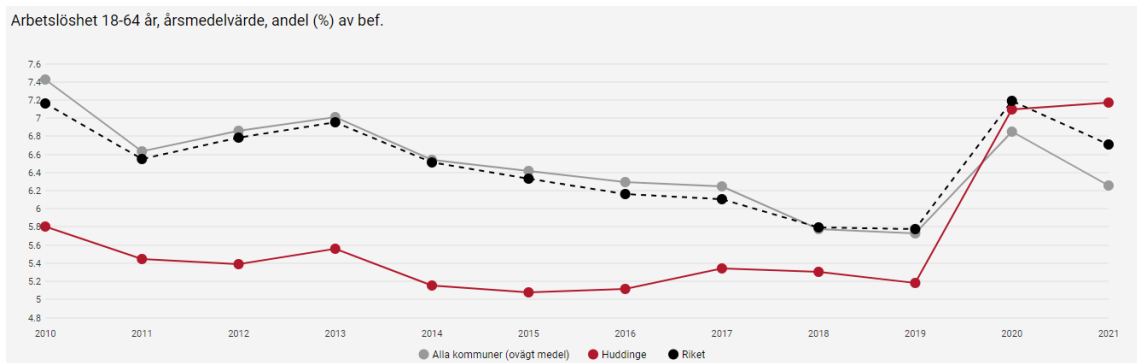
Även om vi har noterat att nämnden har ett gott samarbete med andra nämnder, arbetsförmedlingen och andra viktiga instanser så saknas en tydlig samverkansstruktur på kommunkoncernsnivå. Vi är medvetna om att nämnden inte äger denna fråga själva men vi anser att nämnden, kanske tillsammans med kommunstyrelsen, bör kunna verka för en tydligare övergripande styrning i riktning mot egenförsörjning genomsyrar all kommunal verksamhet inklusive de kommunala bolagen.

3.2 Jämförelser

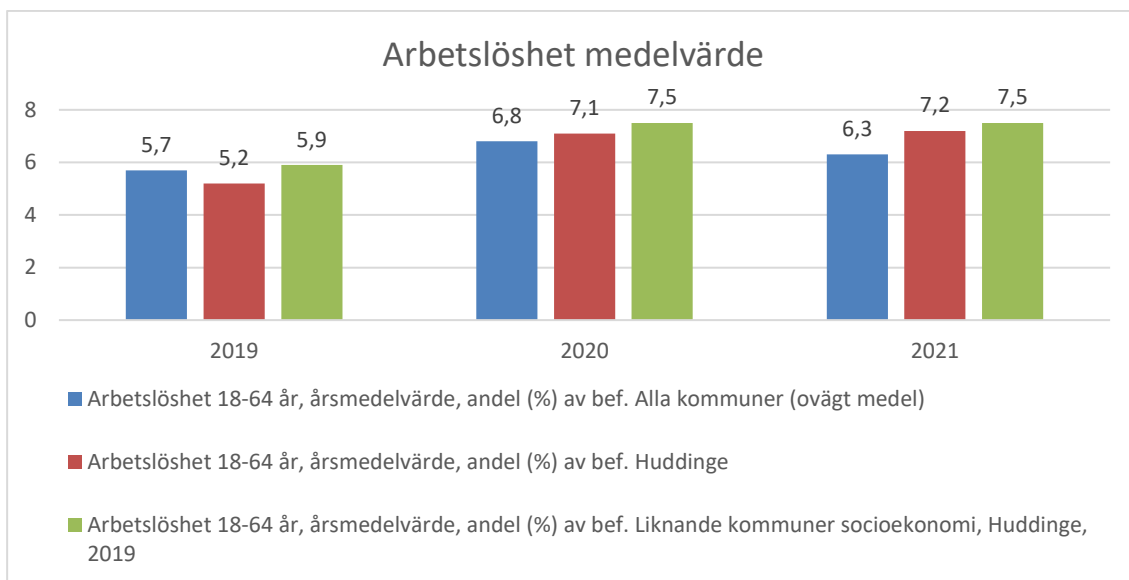
I uppdraget ingår att göra en översiktlig analys över utvecklingen av kostnader för försörjningsstödet i Huddinge i jämförelse med andra kommuner. Jämförelsen är gjord av data via RKA, Rådet för kommunala analyser, (Kolada). Vi har gjort jämförelser med de kommuner som RKA bedömt liknar Huddinge utifrån socioekonomi samt alla kommuner, ovägt medel.

De kommuner som Huddinge jämförs med avseende socioekonomi är följande: Haninge, Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Upplands Väsby, Upplands-Bro, och Älmhult

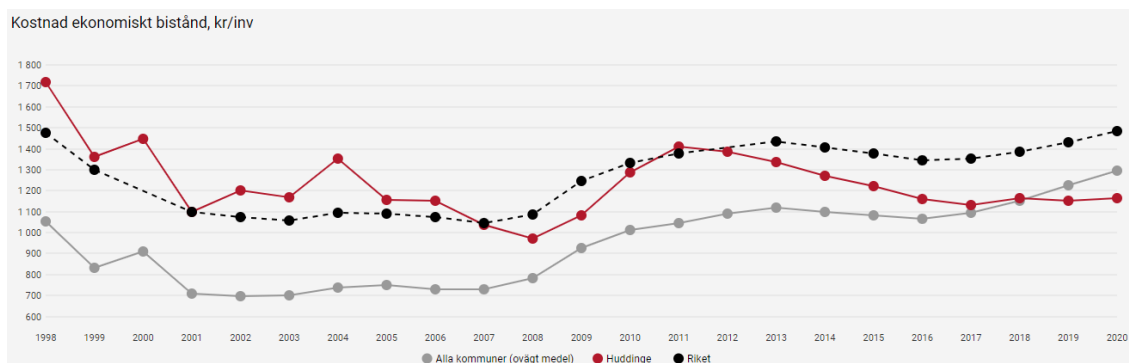
I jämförelseunderlaget avser vi att se närmare på arbetslöshetens utveckling på orten, kostnadsutvecklingen av försörjningsstödet och kostnad per hushåll, barn i befolkningen som ingår i familj med ekonomiskt bistånd, samt ej återaktualiserade vuxna. Detta för att få en vidare bild av verksamheten och dess effektivitet och ändamålsenlighet.

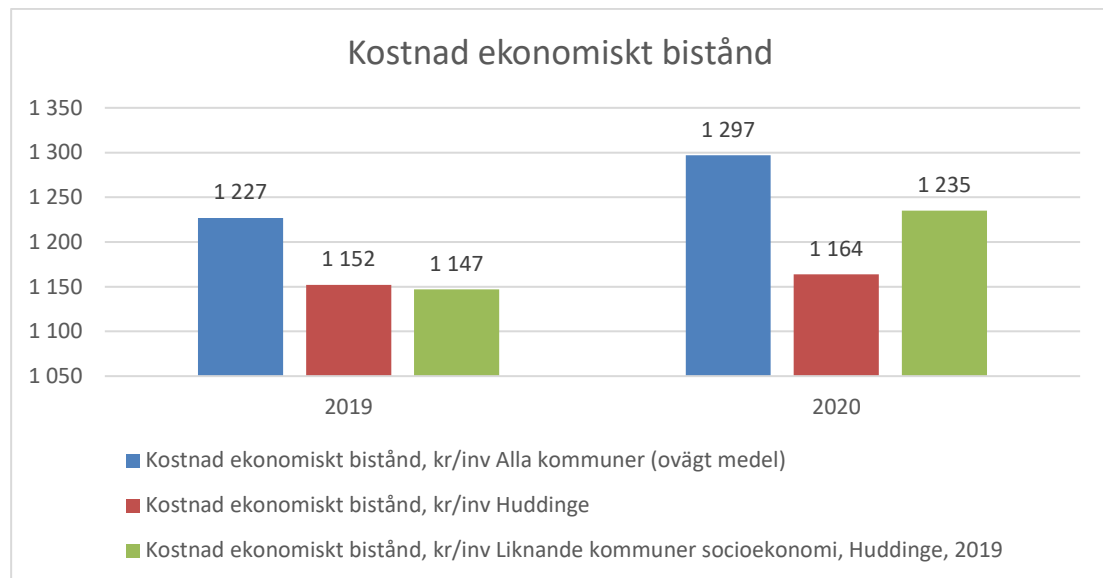
Arbetslösheten å orten har legat under rikssnittet under lång tid. Under år 2020 gick arbetslösheten upp mycket som en följd av coronapandemin och låg i paritet med rikssnittet. För 2021 har arbetslösheten stannat kvar på den höga nivån.

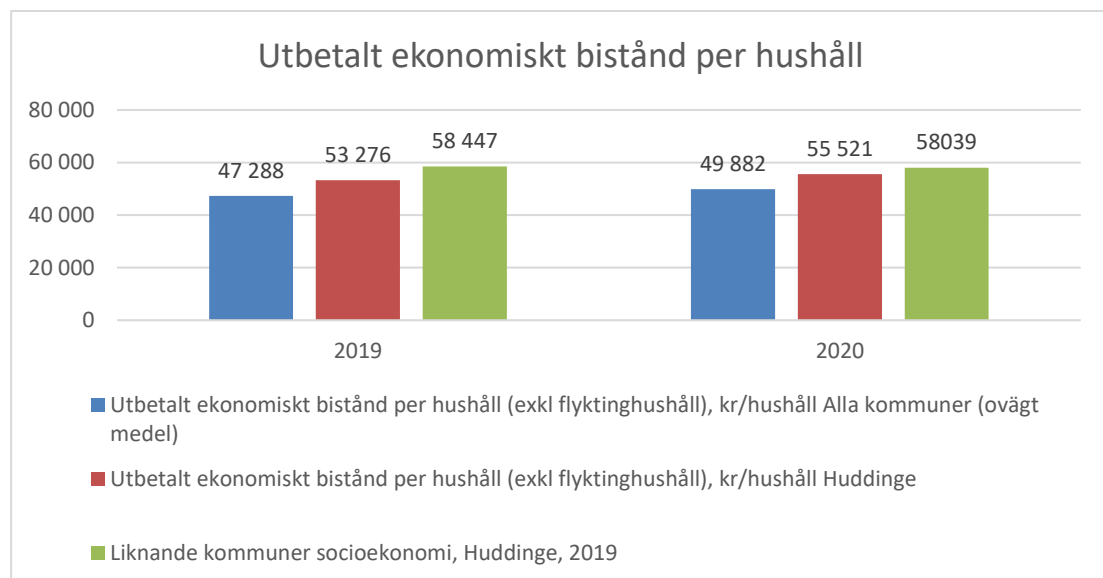
Här kan vi se på en mer detaljerad bild att arbetslösheten i Huddinge även ökat i jämförelsekommunerna och att Arbetslösheten i Huddinge ligger i något högre än rikssnittet för 2021.

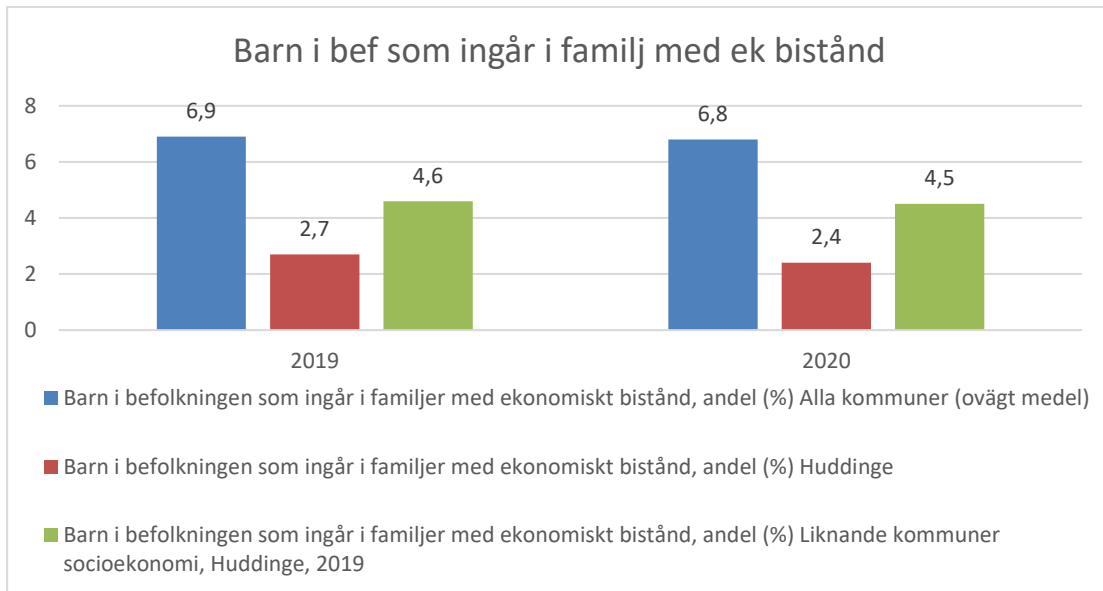
Kostnaden för ekonomiskt bistånd har för Huddinge kommun över tid minskat. Den rådande pandemin har inte påverkat kostnadsutvecklingen för försörjningsstöd nämnvärt för 2020.

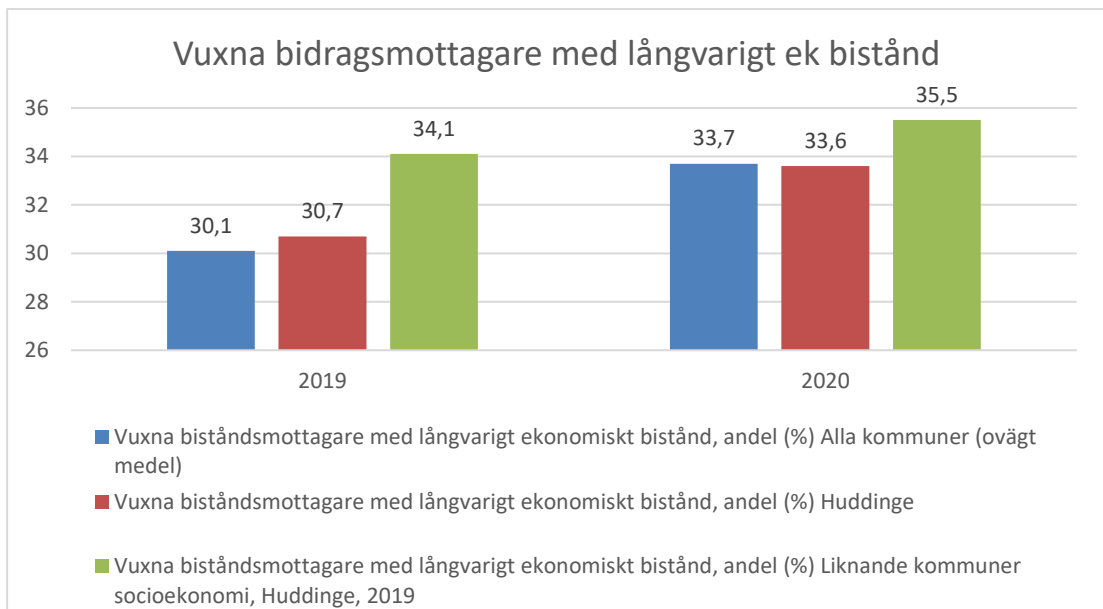
Av den mer detaljerade bilden framkommer att kostnaden för försörjningsstöd per invånare i Huddinge är lägre än i medelkommunen och lägre än jämförelsegruppen. I riket har kostnaden för ekonomiskt bistånd ökat ca 5% och i Huddinge har ökningen varit 1%. Ökningen i jämförelsekommunerna är ca 7 %..

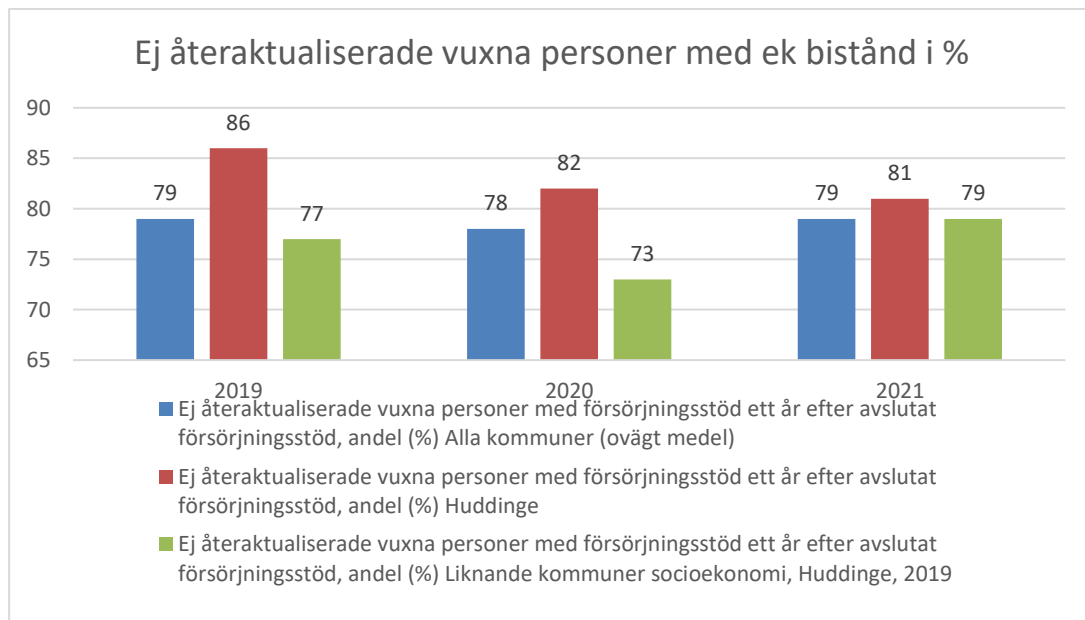
Kostnaden per hushåll har ökat i Huddinge, vilket kan indikerat att antalet hushåll inte har ökat men att behovet hos hushållen har ökat. I Jämförelsekommunerna har kostnaden per hushåll minskat något men i Sveriges medelkommun har kostnaden per hushåll ökat.

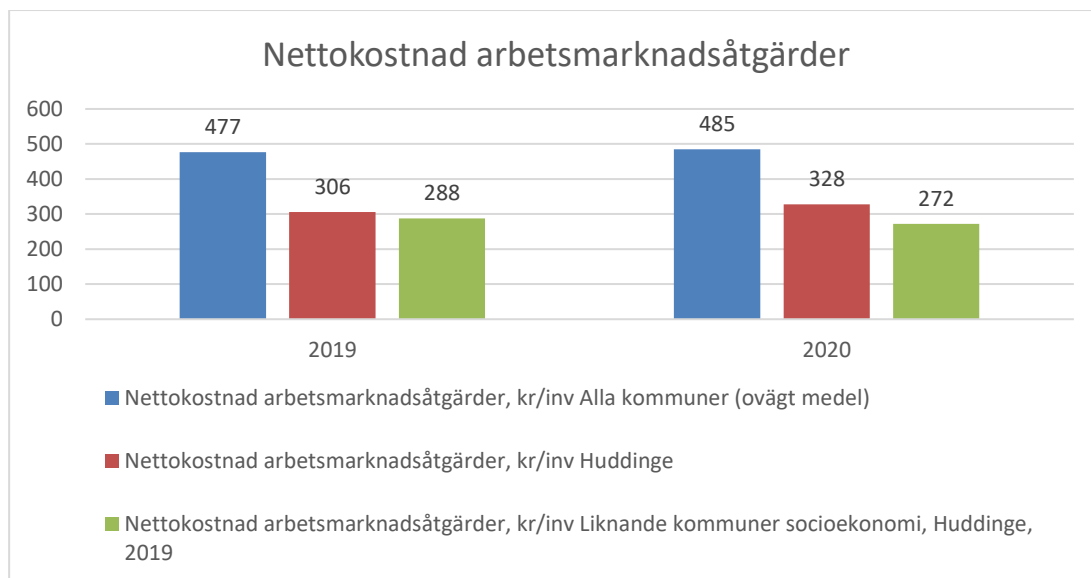
Andelen barn i befolkningen som ingår i en familj med behov av ekonomiskt bistånd är mindre än såväl riket som liknande kommuner. Andelen har minskat i alla grupperna år 2020.

Andelen vuxna bidragsmottagare med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd har dock ökat i Huddinge såväl som i den svenska medelkommunen som i jämförelsegrupperna mellan åren 2019-2020.

Andelen vuxna med behov av försörjningsstöd som inte återaktualiseras ett år efter avslutat försörjningsstöd är större i Huddinge kommun än liknande kommuner och i riket men har minskat mellan åren 2019-2021. Andelen vuxna som inte återaktualiseras är ett mått som nämnden ska följa enligt målen i verksamhetsplanen.

Vi kan se att nettokostnaden för arbetsmarknadsåtgärder har ökat något i riket och i Huddinge kommun men minskat i jämförelsegruppen. Kostnaden för arbetsmarknadsinsatser i Huddinge är något högre per invånare än i jämförelsegruppen.

Huddinge kommun
Granskning av försörjningsstöd

2022-02-07

Kommentarer och bedömningar

Av våra jämförelser framkommer att Huddinge kommuns kostnader för ekonomiskt bistånd per invånare är lägre än i medelkommunen i Sverige och i kommuner som liknar Huddinge avseende socioekonomi. Det utbetalda ekonomiska biståndet per hushåll och år är högre i Huddinge än medelkommunen i Sverige men lägre än jämförelsegruppen liknande kommuner avseende socioekonomi. Det kan bero på att kommuner i storstadskommuner har högre hyror och kostnader för tillfälliga boenden än kommuner som inte finns i en storstadsregion. Kostnaden per hushåll kan också påverkas av tiden i behov av försörjningsstöd och storleken på hushåll.

Kommunen följer upp andel ej återaktualiserade vuxna personer efter ett år. Vi kan konstatera att ej återaktualiserade har minskat vilket innebär att återaktualiseringarna ökat något. Det kan vara en indikation på att det blivit svårare att få ett varaktigt jobb under pandemin.

Kostnaderna för arbetsmarknadsåtgärder är lägre i Huddinge än i den svenska medelkommunen men något högre än i jämförelsegruppen. Kostnaderna för arbetsmarknadsinsatser och kostnaderna för försörjningsstöd är i viss mån att beteckna som kommunicerande kärn och av det skälet är det betydelsefullt att följa kostnaden för denna verksamhet.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden till stor del bedriver ett tydligt och förankrat arbete för att minska människors beroende av försörjningsstöd, men vi ser också att det finns områden som nämnden behöver utveckla för att öka sin effektivitet och ändamålsenlighet.

Vi har funnit att det inte finns en tydlig struktur för att säkerställa att styrande dokument såsom vägledande riktlinjer är reviderade och uppdaterade till gällande lag. Vi anser att det är av vikt att det finns rutiner för att säkerställa att styrande dokument uppdateras och revideras regelbundet och rekommenderar nämnden att tillse att en sådan rutin finns på plats.

Vi har funnit att det saknas en tydlig samverkansstruktur på kommunkoncernsnivå. Vi är medvetna om att nämnden inte äger denna fråga själva men vi anser att nämnden bör kunna verka för att en tydligare övergripande styrning i riktning mot egenförsörjning genomsyrar all kommunal verksamhet

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi nämnden att ta initiativ till att:

- Säkerställa att det finns rutiner för att styrande dokument revideras och uppdateras regelbundet
- Verka för att utforma en struktur för politisk och verksamhetsmässig samverkan på kommunkoncernnivå som bygger på en gemensam målbild om medborgare i egenförsörjning

Datum som ovan

KPMG AB

Micaela Hedin
Certifierad kommunal revisor

Annelie Svensson
Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.